

кримінальних правопорушень». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45779

4. Тульчевська М.М., Котова О.Д. До питання криміналізації відповідальності за керування автотранспортом у стані алкогольного сп'яніння в аспекті євроінтеграції. URL: [/http://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/31326/1](http://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/31326/1)

УДК 343.13 (043.2)

Петухова А.А., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБҐРУНТОВАНOSTІ ТИМЧАСОВОГО ОБМЕЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ОСОБИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Аналіз сучасного українського кримінального процесуального законодавства, а також правових позицій, викладених в рішеннях Європейського суду з прав людини, дає підстави визначити основні аспекти, що забезпечують законність та обґрунтованість проведення негласних слідчих (розшукових) дій. До них, зокрема, належать вимоги стосовно: наявності підстав для їх проведення; кола суб'єктів, уповноважених на їх проведення; тимчасового характеру їх проведення.

Обмеження прав і свобод передбачає те, що вплив на них здійснюється належним суб'єктом від імені держави за наявності підстав і з дотриманням умов, що прямо передбачені Конституцією України та відповідними нормами законів. Для суспільних правовідносин, які виникають у зв'язку із здійсненням кримінального провадження, таким законом є Кримінальний процесуальний кодекс України і його норми, вказані у відповідних статтях.

У багатьох випадках такі факти мають місце саме під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, які певним або іншим чином торкаються інтересів окремих осіб, що виступають учасниками провадження, і це пов'язується з потребою тимчасового обмеження їхніх конституційних прав на свободу спілкування, таємницю листування, невтручання в особисте і сімейне життя, недоторканість житла чи іншого володіння тощо. Незалежно від набутого в кримінальному провадженні процесуального статусу, усі особи, конституційні права яких були тимчасово обмежені під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також

підозрюваний і його захисник, участь якого в даному кримінальному провадженні має офіційне підтвердження, мають бути письмово повідомлені про таке обмеження прокурором або за його дорученням слідчим, який здійснює досудове розслідування [4, с. 587].

Здійснивши аналіз практики надання дозволу проведення негласних слідчих (розшукових) дій можна дійти висновку, що основною причиною відмови у задоволенні клопотань про проведення є необґрунтованість необхідності проведення певного виду негласних слідчих (розшукових) дій. Не менш важливими є також недоведеність слідчим у клопотанні неможливості отримання доказів без проведення зазначених дій; порушення слідчим питання про проведення негласних слідчих (розшукових) дій у справах про розслідування злочинів невеликої та середньої тяжкості, порушення підслідності, неналежне оформлення прокурором погодження клопотання тощо [1, с. 18].

На думку багатьох вчених-дослідників така практика є правильною, оскільки забезпечує дотримання прав і свобод громадян від необґрунтованого обмеження. З цим варто погодитись, оскільки обмеження прав особи під час негласних слідчих (розшукових) дій можливе лише за крайньої необхідності [2].

До прикладу, слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, якщо слідчий або прокурор не вказав у клопотанні відомості про особу, в житлі чи іншому володінні якої необхідно провести дію, точну адресу житла чи іншого володіння особи [5].

Тобто, якщо належним чином не буде доведена та оформлена необхідність використання того чи іншого виду негласних слідчих (розшукових) дій, вони не можуть бути реалізовані.

Щодо забезпечення конституційних прав особи вже під час використання результатів проведення негласних слідчих (розшукових) дій, то даний обов'язок покладений на прокурора. Так, відповідно до ч. 4 ст. 252 КПК України прокурор вживає заходів щодо збереження інформації, речей і документів, отриманих у ході проведення негласних слідчих (розшукових) дій, приймає рішення щодо використання отриманих результатів у доказуванні (ст. 256 КПК України), приймає рішення щодо використання отриманих результатів в інших цілях (ст. 257 КПК України) [3].

Підсумовуючи вище вказане, можна дійти висновку, що тимчасове обмеження конституційних прав особи під час здійснення досудового розслідування кримінальних проваджень можливе лише у виняткових випадках і тільки на законних підставах та у

встановленому для цього вимогами Кримінальним процесуальним Кодексом України судовому порядку. Негласність проведення під час здійснення кримінального провадження окремих процесуальних дій ніяким чином не повинна створювати можливості для зловживань працівниками органів досудового розслідування.

Саме тому, поглиблене наукове дослідження даного питання сприятиме не лише подальшому розвитку наукової думки, а й створюватиме теоретичне підґрунтя для удосконалення кримінального процесуального законодавства та підвищення гарантій дотримання прав особи в кримінальному провадженні.

Література

1. Городовенко В. Судовий контроль за проведенням слідчих (розшукових) і негласних слідчих дій. Слово Національної школи суддів України. 2013. № 1. С. 15–20.

2. Колесник Ю. В. Окремі аспекти дотримання конституційних прав і свобод особи під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. PRO FUTURO oswiata i nauka bezgranic. № 2 (10) 2015. С. 71–78.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page>.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / [за заг. ред. В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М. Є. Шумила]. Юстініан, 2012. 1224 с.

5. Кудінов С. С. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні : навч.-практ. посіб. Харків : Оберіг, 2015. 424 с.

УДК 343.372(043.2)

Пєшкічева А.Ю., студентка,
Юридичний факультет,

Дніпровський національний університет ім. О. Гончара, м. Дніпро

Науковий керівник: Юзікова Н.С., д.ю.н.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАВ ГРОМАДЯН У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ: ЗАГАЛЬНИЙ ТА КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВИЙ РІВНІ

Кожного року транспортна сфера України розвивається все більше і більше, а разом з тим вдосконалюється захист та охорона прав громадян у цій сфері.

Правові акти, в яких закріплюється кримінально-правовий захист та охорона прав громадян України у транспортній сфері можна поділити на 2 категорії: норми, в яких закріплюються права та